

BELOKRANJEC

Izhaja 1. in 15. vsakega mesca. — Naročnina za celo leto znaša K 1-50.

Glasilo belokranjskih kmetov.

Vse pošiljatve prosimo na naslov „Belokranjec“ Gradac, Bela Krajina.

Geslo: Na delo za staro pravdo.

I. letnik.

Ljubljana, dne 1. rožnika 1908.

Štev. 6.

Belokranjskim vinogradnikom!

Bliža se čas, ko bode po belokranjskih hribčkih drdral vlak za vlakom proti jugu in proti severu, tisoče in tisoče ljudstva bode imelo priliko občudovati krasoto belokranjskih vinskih gor, začelo se bode novo življenje, življenje, ki nas zdrami iz dolgoletnega spanja, ki pokliče vsacega posameznika na svoj prostor, ki bode nalagalo vsakemu svoje dolžnosti. In gorje onemu, ki ne bode mož na mestu, ki ne bode vedel za svoje dolžnosti, zgine med množico, na njegovo mesto stopi tujec, ki mu vzame ves zaslužek. Domačin, ki je bil prej gospod te zemlje, ki je imel svoje posestvo, svojo živino, bode njegov hlapec, in s težkim delom si bode moral služiti neslan kruh. S potrjim srcem bode potem zrl domačin-Belokranjec na tujca, kako si služi na njegovi rodni zemlji kruh, kako bogati in pošilja zaslužene novce v tujino. Kmetje! da bi prišlo tako daleč, ne smemo pustiti. V rodni zemlji bodimo sami gospo-

darji, proč s tujim jarmom, svobodni kmetje hočemo biti, svobodna mora biti naša zemlja. Ne tujci, ampak mi bodimo gospodarji. Po samostojnosti in sreči narodu hrepenimo; ona je cilj našega delovanja. Dosežemo jo, če smo pogumni, če zaupamo v svojo lastno moč, če se ne ustrašimo truda in zaprek. In dolžnost nam je, prva in najsvetejša dolžnost, delati za srečo svojega naroda; iz njega smo vzrasli, njemu moramo živeti. Verujte, da je sreča v svobodi in svoboda v pogumu. Zatorej Belokranjci, na delo sedaj ko je še čas, na delo za blagor Belokrajine, za blagor belokranjskega ljudstva. Kdor še sedaj ne misli resno na delo, kdor še sedaj omaguje, ta tako svojo rodno zemljo tujcem prepušča, je izdajica svojega lastnega brata, svojega naroda. Belokranjci! dolgo časa so nas pustili oni na cedilu, katerih dolžnost bi bila, da bi skrbeli vsaj nekoliko za naš blagor, dolgo časa smo od njih zastoj pričakovali rešitve — toda nismo je pričakali in je tudi ne bodemo, ker oni nas ne poznajo,

nas nočejo poznati. Naši poslanci so nam obljubljali vse za časa volitev, zlate gradove so nam stavili v oblake, toda ko smo segli po teh blestečih gradovih, zginili so naši dični poslanci z njimi vred, kakor bi jih veter odnesel. Mi smo ostali zopet samo pri obljubah. Toda tako ne sme biti dalje. Začeli smo se družiti in združiti se moramo. Gibanje se je porodilo v znamenju odpora proti obstoječim razmeram, šlo se je v boj proti brezdelnosti, v boj proti onim, ki nas hočejo zaslužniti, ki nas hočejo izkoristiti v svoje dobro. Zatorej, kmetje, naše geslo bodi **samopomoč**; zagotoviti se mora belokranjskemu kmetu prost razvoj, storiti ga neodvisnega in samostojnega. In tu je zopet naša prva dolžnost priprava za delo, za delo, ki bodi vsem Belokranjcem v korist, ki nas naj vse druži v jednom taboru pri jednom delu.

Glavni pridelek belokranjskih kmetov je vino, ki se prideluje že v zelo veliki množini. Belokranjsko ozemlje ima za vinarstvo in sadjarstvo zelo ugodno lego; o tem pričajo

Podlistek.

Na delo!

Dejanje bodi nam življenje celo, dejanje, v blagor naroda; vsi složno pojdemo na delo, nam geslo bodi: „Vsi za vsacega!“

Kot roj čebel, marljivih mravelj gneča, tako na složno delo vsi, da blagor naroda se zveča, družimo v delo svoje vse moči.

Ne vzdihovanje, ne obljub beseda, le delo nam prežene mrak, — da zgineta iz domov glad in beda, na trudapolno delo hiti vsak!

Tihozor.

Karma.

Grof L. N. Tolstoj.

Pandu, bogat draguljar iz kaste bramanske, se je napotil v spremstvu svojega sluge v Benares. Medpotoma sreča menih

častitljive zunajnosti, ki je potoval na isto stran, ter ga poprosi, naj prisede.

„Hvala za vašo dobrotljivost“, reče menih, „ker sem zelo truden. Ker pa jaz ničesar nimam ter Vam nemorem z ničemur poplačati ali povrniti, zato Vam podam nekaj duševnih zakladov, katere sem si pridobil na ta način, da sem se ravnal po naukih Sakya-Muni, vzvišenega Bude, velikega učitelja človeštva!“ Potovala sta torej skupaj, in Pandu je dragevolje poslušal modre besede Naradosove, tako se je imenoval namreč menih.

Čez eno uro prideta do mesta, kjer je bila pot na obeh straneh preplavljena, ter zagledata kmečki voz, kateremu se je zlomilo kolo, da je ležal nagnjen na stran ter zapiral pot.

Devala, lastnik vozu, je hotel v Benares, prodat tam svoj riž, ter se mu je mudilo, da bi prišel tja pred zoro. Če bi bil prišel za en dan prepozno, bi se kupci preskrbeli že drugje in bi mogoče sploh že odšli.

Ko opazi draguljar, da ne more naprej, če bi se zapreke ne spravilo s pota, se razjezi ter ukaže svojemu sužnju Madagati, naj potisne voz na stran. Kmet se temu upre, ker je ležal voz tako tik jarka, da bi se bil gotovo zvrnil doli, če bi se ga le dotaknilo. Toda bramin si ni dal nič dopovedati, temveč zapove Madagati, naj izvrši njegov ukaz. Ta je bil močan kot Herkul ter vesel, kadar je mogel nagajati slabim, zato vrže voz v jarek, še predno je imel menih čas, vtakniti se vmes.

Ko Pandu pripelje mimo, hoteč nadaljevati pot, skoči menih urno z voza rekoč:

„Oprostite gospod, da Vas zapuščam; hvala Vam, da ste bili tako prijazni in mi pustili, da sem se eno uro peljal z Vašim vozom. Bil sem zelo utrujen, toda sedaj sem se pa vsled Vaše dobrotljivosti odpočil. Sploh sem pa v temle kmetu spoznal vtelesenje enega izmed Vaših prednikov ter se Vam za Vašo dobroto ne morem boljše odmeniti, kot da mu pomorem v nesreči.“

Bramin pogleda menih začudeno.

zlahetni vinski pridelki, ki slovijo nele v naši državi ampak tudi po drugih državah. Žalibog pa so dohodki, katere dobivajo vinogradniki zelo neznaatni in ostajajo daleč za dohodki vinogradnikov drugih dežel in ne odgovarjajo nikakor stroškom in delu, ki je dandanes tako potrebno. Vinoreja zahteva dandanes veliko več truda, kakor prejšnje čase; trtna uš je uničila večino naših vinogradnikov, z ogromnimi denarnimi žrtvami so se naši vinogradi na novo nasadili, oziroma se še nasajajo. Nastopile so številne bolezni, zlasti peronospera, katere se morajo pokončati, kar stane obilo truda in denarja. Delavske moči so od dne do dne dražje, mnogokrat jih vobče ni mogoče dobiti; razven tega so pa dobra vinska leta zelo redka in ni se čuditi, če vinogradnik, ki ima vedno večje stroške za obdelovanje vinograda, izgubi veselje do vinoreje. Zelo oškodovali pa so vinarstvo razni nepošteni vinski trgovci, kateri izrabljajo neugodno denarno stanje vinogradnikov in jim ponujajo nizke cene, katere mora vinogradnik, ki si sam ne more pomagati, sprejeti; razven tega škoduje našim vinogradnikom to, da so raztreseni po vseh vaseh in kotih Bele Krajine; marsikateri vinogradnik ima mnogo izvrstne kapljice, ki bi mu nosila lepe novce, ali on je oddaljen in popolnoma ločen kje v gorski vasici, kamor ne pride nobeden vinski trgovec in tako mu ostane njegov pridelek, zastonj je bil njegov trud. To se bode pa še bolj čutilo sedaj, ko bode železnica. Zatorej belokranjski vinogradniki pozor! Še je čas, še lahko skrbite za svoje dobro. Edino, kar vam bode tu najbolj koristilo, je — vinska zadruga, s sedežem v Metliki in Črnomlju, tako da bode ob železniški progji. Vsi belokranjski vinogradniki naj bi bili združeni v tej prepotrebni zadrugi.

Gotovo je, da ne bode mogla zadruga od začetka odgovarjati vsem predpisom pravilne zadruge, vendar naj bi vsaj tako dolgo, dokler je še v povelju, stopila z vinskimi trgovci v ožjo zvezo, preskrbela

svojim članom odjemalce ter tako pomogla, da bi vsak njen član, ako bi bil še tako oddaljen od glavne železnične proge, lahko prodal svoje vino.

Drugi njen namen bi bil, da bi gledala na to, da se uredi nekako cene vinu. Do sedaj je vsak vinogradnik prodajal svoje vino za vsako ceno ter tako škodil sebi in drugim, ker so bili tudi primorani dati svoje vino za nižjo ceno. Da bi se to odpravilo, bi morala skrbeti zadruga, ki naj bi določila ceno po kakovosti vina in tako bi gotovo koristila vsem svojim članom in tudi drugim vinogradnikom.

Dalje bi bila važna naloga zadruge, skupno nabavljanje vinogradniških potrebščin n. pr. galice, umetnih gnojil, žvepla, kolov itd.

Ako bi vinarska zadruga tako dobro uspevala, bi mogla čez nekaj časa narediti korak naprej, tako da bi odgovarjala vsem predpisom pravilne zadruge, ki bi bila gotovo v blagor vsem belokranjskim vinogradnikom. Tu je sedaj potreba, da s čilim združnim delom premagamo ono morečo dvomljivost, ki se rada pollašča našega ljudstva, in da zremo z zaupanjem v bodočnost, ki si jo hočemo in ki si jo moramo ustvariti sami. S požrtvovalnostjo in najboljšimi upi treba iti na delo in gotovo je, da uspehi ne bodo izostali. Vinogradniki, na noge, še je čas!

Iz Bele Krajine.

Iz gostilničarskih in trgovskih krogov se nam piše! V kratkem času bode stekla po Belokrajini železnica, ki bode prineslo popolnoma drugo življenje s seboj. Ob železnični progji bode zavladao živahno življenje, trgovina se bode začela živahnejše razvijati, gostilničarska obrt se bode razcvela. Poslopja ob progji bodo rasla, kakor iz tal, tu se bode otvorila nova gostilna, tam zopet nova prodajalna, in s časom bode treba še vedno več, kajti promet ob tej progji ne bode ravno naj-

manjši. Belokranjci ne zamudite te lepe prilike, tu se ne sme dolgo preišljevat, tu je treba zdaj dela. Ob takih prilikah skuša vsak, ki ima le nekoliko podjetnega duha, porabiti to priložnost v svojo korist in gostilničarji in trgovci iz drugih dežel, večinoma tudi Nemci, gotovo ne bodo opustili te prilike ter bodo skušali prodreti v naše kraje ter si tako osvojiti oni zaslužek, ki bi moral biti pravzaprav zaslužek domačina. Da se pa to ne zgodi, treba je že zdaj skrbeti. Vsi hoteli, gostilne ter prodajalne morajo biti v rokah belokranjskih obrtnikov, in njihova prva dolžnost je tudi, da se zato pobirajo, kajti gorje jim, ako se Nемец — tujec priseli v naše kraje. Kočevarji so blizu, pazite obrtniki, v vaših rokah je ta zadeva. V prvi vrsti so pa tudi poklicane belokranjske posojilnice, katerih prva dolžnost je, skrbeti za blagostanje belokranjskega ljudstva. Marsikatera posojilnica ima lepo premoženje, toda ves njen denar je navadno mrtev kapital, ki bi mnogo več nesel naloženo v dobro započelih podjetjih, kot sedaj nosi. Dobro bi bilo, če bi začele belokranjske posojilnice nekako skupno akcijo v tem oziru. Ravnotako mrtev kapital je pa tudi denar mnogih belokranjskih gospodarjev, ki ga imajo nakupičnega po posojilnicah itd. Gospoda, ta denar sedaj ven! sedaj ni čas za komodnost, čas je za delo, ki vam lahko prinese tri, štirikrat več, kot dosedaj, če boste porabili prilike, ki se Vam otvora z otvoritvijo železnice. Gospoda, z denarjem sedaj ven, naj steče v gospodarstvu. Velikega pomena bi bilo, ako bi se osnovalo nekako društvo, ki naj bi skrbelo, da se postavijo v Belokrajini le slovenski hoteli, slovenske trgovine. Društvo bi moralo imeti v seznamu vse pripravne parcele, preprečiti njih nakup po tujcih, preskrbitev denarja tudi od drugod s Slovenskega, ter če bi ne bilo domačinov, vsaj Slovencev ali Čehov za domača podjetja. Belokranjci, vzemite delo v roke, in prepričate se, da ne bo zastonj!

„Vi pravite, da je kmet vtelesenje enega izmed mojih prednikov? To ni mogoče!

„Vi ne poznate mnogobrojnih vezi, ki nas spajajo z usodo tega kmeta“, reče menih. „Od slepca se seve ne sme zahtevati, da bi videl, in zato Vas morem samo pomilovati, da sam sebi škodujete, ter hočem gledati, kako bi Vas obvaroval ran, katere si hočete sami prizadeti.“

Vkljub mirnemu glasu, s katerim je govoril menih, je začutil bogati trgovec očitane v njem, in ker ni bil kaj takega vajen, zapove vozniku, naj brez zadrževanja požene.

Menih pristopi k Devali, ga pozdravi ter mu začne pomagati vzdigniti voz in pobrati riž.

Delo jima je šlo tako hitro izpod rok, da se Devala ni mogel obraniti misli.

„Tale menih mora biti svetnik; človek bi skoro dejal, nevidni duhovi mu pomagajo. Ali naj bi ga povprašal, zakaj je ravnal ponosni bramin z mano tako osorno?“

„Dobri moj gospod“, reče, „ali bi mi ne

mogli povedati, zakaj sem moral pretrpeti tako krivico od človeka, kateremu nisem storil nikoli nič žalega?“

„Dragi prijatelj“, odvrne menih, „Vam se ni zgodila nikaka krivica. Bilo Vam je samo poplačamo v tem življenju to, kar ste v prejšnjem življenju naredili temu braminu. A nikakor se ne motim, ko trdim, da bi bili Vi braminu tudi danes zopet naredili to, kar je on naredil Vam, če bi bili na njegovem mestu ter imeli ravno tako močnega sužnja.“

Riž sta kmalu pobrala, naložila na voz, in menih ter kmet sta se odpeljala naprej v Benares. Nista bila več daleč od mesta, ko naenkrat konj skoči na stran. „Kača! kača!“ zavpije kmet.

Menih pazljivo pogleda predmet, ki je poplašil konja, stopi z voza in pobere mošnjo polno zlata.

„Te mošnje ni izgubil nihče drugi kot bogati draguljar,“ si pomisli ter jo da kmetu rekoč:

„Vzemite tole mošnjo ter pojdite prišedši v gostilno, za katero Vam povem, povprašajte

tam po braminu Pandu ter mu vrnite denar. On se bo opravičeval zaradi nepravilnega postopanja, katero je zagrešil napram Vam. Toda Vi mu porečete, da ste mu odpustili in da mu želite mnogo sreče pri vseh njegovih podjetjih, ker verjemite mi, čim večji uspeh bo imel, tam boljše bo za Vas. Vaša usoda je v marsikakem oziru odvisna od njegove.“

Med tem je prispel Pandu v Benares ter se sešel tam z bogatim menjalcem denarja Malmekom, s katerim je bil v kupčijski zvezi.

„Jaz sem izgubljen,“ mu pravi Malmek, „če ne kupim še danes voz najboljšega riža za kraljevo kuhinjo. Tu v Benaresu je namreč menjalec, ki je moj najhujši sovražnik, in ki je zvedel, da sem se pogajal s kraljevim dvorjanikom, da mu dodam še danes zjutraj en cel voz riža. Zato je pokupil vse zaloge riža. Dvorjanik me moje besede ne odveže, tako da sem izgubljen, če mi Krišna ne pošlje angelja na pomoč.“ (Dalje prih.)

Poziv našemu državnemu poslancu! Pri letošnjem vojaškem naboru je bilo pozvanih v Črnomlju 585, v Metliki pa 435 mladeničev. Prišlo jih je na nabor v Črnomlju le 154 (26,32%), v Metliki le 101 (13,2%). Od došlih fantov je bilo potrjenih v Črnomlju 37 (24,26%), v Metliki 23 (22,72%). Od 1020 pozvanih fantov jih je doma le 255, torej natanko 25%, vsi drugi si morajo v tujini iskati težavnega in nevarnega kruha. Bela Krajina zamore izmed vsakih 100 domačinov preživiti le 25, za ostalih 75 nima domovina kruha. Namesto da bi redila 1020 zvestih domačih sinov, preredi le — 255. To so številke, ki vpijejo na ves glas po pomoči! Ker je v Beli Krajini že tako silno pomanjkanje delavnih moči, da mora velikokrat ena sama ženska orati, to je držati za oralo, dočim nima kdo niti živine goniti, tedaj je za Belo Krajino silen udarec, da je bilo 60 mladeničev potrjenih v vojake. Ostanje nam torej od 1020 delavcev-mladeničev le 195. Pozivljamo našega državnega poslanca, da čim preje izposluje za Belo Krajino, tožno in od vseh zapuščeno, zakonito dobroto, kakršne so deležni jedini sinovi kmečkih staršev, da se uvrste, namreč vsi v vojake potrjeni mladeniči iz Bele Krajine, v nadomestno rezervo! Na ta način bi se vsi potrjeni mladeniči iz Bele Krajine le 8 tednov vežbali, potem pa bi bili odpuščeni domov. Naš gosp. državni poslanec in drugi gg. drž. poslanci — na pomoč bedni Beli Krajini.

Iz stare razglasilne knjige semiškega županstva. 31. julija 1836. Le-ta mesec ostane en funt govedine še zmerom po 6½ kr. Kruh more vagat: za 3 kr. 1 funt 7 lotov, za 6 kr. 2 funta 14 lotov, za 12 kr. 4 funte 28 lotov. 2. oktobra 1836. Kar je pod Gradaško, Smoško, Pristavsko in pod Firstovo (Auerspergovo) gosposko se nema nobeden postopit pri nizkem pred petkom in soboto, in v gori pred pondeljkom, jutri teden, trgati; kedor bo prej trgal, naj čaka zaslužene kazni! — Pred 70 leti so tedaj trgali 14 dni kasneje kakor dandanes in takrat je dobilo semiško vino dober glas!

Ogenj v Adlešičih. Dne 5. vel. travna je izbruhnil ob 5. popoldne ogenj pri Ivanu Adlešiču. Ker je vlekel silen veter, je bilo vse poslopje naenkrat v ognju. Če bi bil potegnil le malo nasprotni veter, bi bila cela vas v ognju. Ogenj se je vnel, ker je odletela iskra v streho, ko so streljali kapnico. Zavarovan je bil komaj za 800 K. Ker je posestniku pogorelo tudi pred devetimi leti vse, je vreden največjega usmiljenja.

Osemdesetletnico je slavil dne 22. pr. m. naš rojak Jak. Plut, posestnik v Klostru. Še vedno krepkemu možu kličemo „Še mnoga leta“.

Belokranjske občine, pozor! Slovenski časopisi so že mnogokrat pozivali slovenske župane, naj odpravijo v svojih občinah dvojezične napise; mnogo vasi in trgov je že sledilo temu pozivu in marsikateri vaški napis se blišči v samo slovenskih

besedah, kar vsak Slovenec gotovo z veseljem pozdravi. Belokranjci sedaj tudi vi na noge! V vsaki vasi, v vsakem mestu v Belokrajini naj bode napis samo slovenski. V celi Belokrajini ni niti jednega nemškega mesta, niti jedne nemške vasi in sramota bi bila za nas vse, ako bi še dalje gledali te dvojezične vaške napise. Proč z njimi povsod, Belokrajina bodi samo slovenska. Kakor imajo Nemci v svojih vaseh in mestih samo nemške napise, tako naj bodejo tudi pri nas samo slovenski, posebno pa še zaradi tega, ker so Nemci nekatera slovenska imena naših vasij naravnost nesramno predstavili, tako da mora biti vsakega poštenega Slovenca sram, ko vidi, kako se delajo Nemci norce iz naših lepih slovenskih imen. Belokranjske občine, v vaših rokah je ta zadeva, pokažite, da ste res slovenske. Nemške napise proč!

Vinska kriza vlada v Istri. Belo vino je skoro že vse razprodano, ali črno leži še vedno v polnih sodih. Ljudje ne le da ne morejo prodati vina, da dobe potreben denar, ampak so tudi v nepriliki, kam bodo z novin vinom, ako starega ne prodajo.

Jubilejni sprevod. Kranjski odsek za to prireditvev razpošilja na belokranjske občine poziv za prispevke. Če je že katera naša občina v tako dobrem gmotnem stanju, naj pošlje tisti denar rajše po cesarjevi želji Društvu za varstvo mladine v Metliki in Črnomlju. S tem dejanjem bo mnogo bolj ustrezno cesarjevi želji, kot pa da bi se nekateri gospodje za te krvavo zaslužene, kmečke groše po Dunaju zabavali.

Razne vesti.

Ne v Ameriko! Ladjarska družba „Neptun Line“ je vstavilo vožnjo tovorov med mestom Fall River in New York. Za vzrok navaja, da zaradi denarne in obrtne krize ni dosti tovorov za vožnjo. „National Cash Register Company“ v Daytonu je prenehala z delom za nedoločen čas. 3000 delavcev je s tem prišlo ob kruh. Kot sporočajo uradniki železnice Missouri, je bilo odpuščenih iz službe okrog 10.000 uslužbencev pri prometu, v uradih in po delavnicah, ker se je zmanjšal prevoz in dohodek železnic v tej državi. Državna železniška komisija sporoča, da je bilo v petih dneh v Missouri odpuščenih najmanj 8000 železniških uslužbencev. Železnica Ccicago & Alton je odslovlila na osebnih vlakih vse kolektorje. Železnica Gotton Belt je oznanila svojim uslužbencem, da bodo vsak mesec po vrsti odpuščeni po pet dni, za katere ne dobe nič plače. Železnice Louisville & Nashville, Mobile & Ohio, Southern in mnogo drugih katerih proge drže iz St. Louisa, Mo., na jug, so znižale vsem uslužbencem, ki niso v unijah, plače za 10%. Železnica Wač je odpustila zopet nekaj 100 uslužbencev ter zaprla delavnice za poprave.

Vrednostna tarifa za klanje prašičev, ki so bili vsled uradnega ukaza zaklani in zdravi spoznani. Deželna vlada na Kranjskem razglašča: Na podstavi zakona z dne 7. septembra 1905, drž. zak. št. 163,

o odvrčanju in zatiranju svinjske kuge, oziroma v izvršitev tega zakona izdanega ministrskega ukaza z dne 6. novembra 1905, dr. zak. št. 164, se v sporazumljenju s c. kr. kmetijsko družbo za Kranjsko za II. četrletje 1908 razglašča nastopna vrednostna tarifa, po kateri se določuje odškodnina, ki jo je plačevati po določilih navedenega zakona iz državnega zaklada za prašiče za rejo in plemenske prašiče, zaklane vsled uradnega ukaza. Za prašiče za rejo, ki so bili vsled uradnega ukaza zaklani in zdravi spoznani, in sicer: A. Pri prašičih za rejo deželnega plemena: 1. prašički do 3 mesecev K 1'30, 2. prašiči do 1 leta K 1'03, 3. prašiči nad 1 leto K 1'02 za kilogram žive teže. B. Pri prašičih za rejo iz križanja z angleško pasmo: 1. prašički do 3 mesecev K 1'46, 2. prašički do 1 leta K 1'24, 3. prašiči nad 1 leto K 1'04 za kilogram žive teže. C. Pri prašičih za rejo čistega (angleškega) plemena, izportirani ali domače reje: 1. prašički do 3 mesecev K 1'76, 2. prašiči do 1 leta K 1'52, 3. prašiči nad 1 leto K 1'16 za kilogram žive teže. Pri plemenskih prašičih, ki so bili vsled uradnega ukaza zaklani in zdravi spoznani, pristopi k odškodninam, dognanim po gori navedenih vrednostnih postavkih, še 25% dodatek. Za one prašiče za rejo in plemenske prašiče, ki se po uradnem ukazu zakoljejo, po zakolu pa na kugi bolni spoznajo, se s pridržkom določil §§ 8, 9, 10 in 14 navedenega zakona, iz državnega zaklada povrne le polovica one odškodnine, ki bi se določala v slučaju, da bi bili prašiči po zakonu zdravi spoznani.

Naši ljudje v Ameriko — Italijanski delavci pa k nam! Vsako leto, ko prilete v naše kraje tako željno pričakovane lastovke, prikažejo se tudi leto na leto mnogobrojnejše Italijani v naše kraje. Nekateri kot zidarji, drugi kot ciglarji, tretji zopet kot oglarji v pragozdovih kueza Auersperga na „Rogovih“. Mislečemu človeku se nehote usiljuje vprašanje: Ali bi ne mogli naši ljudje sami opravljati teh del, in še posebej, ali res ne umejo našinci „kuhati“ lesnega oglja in ali morajo ta posel oskrbovati tuji nam priseljenci, ki pridejo semkaj kar s svojimi ženami in otroki? Naši ubogi, nič ne znajoči težaki pa se morajo liki krt potikati po ameriškanskih rudokopih in si služiti preskromni denar zase in za svojece! — Koliko naših pridnih ljudi bi našlo doma izdatnega zasluzka, ako bi imeli priliko, se kaj boljšega naučiti! Upajmo, da bode obrtnostrokovna šola ugodno vplivala na naše potomce!

S. N.

Vseh Slovanov je na svetu okoli 148 in ½ milijona. Slovencev je 1,475.000. V avstro-ogrski monarhiji je Slovanov okrog 23 milijonov. Slovani so večinoma kmetje. Zato bodo Slovani šele tedaj kaj veljali, ko se organizira slovanski kmet na združni podlagi.

Listnica uredništva.

Dopisniki! Pišite dopise samo po eni strani lista. Vsled pomanjkanja prostora smo morali dopise krajšati in mnogo poslanega gradiva odložiti. Počasi pride vse na vrsto! — G. G. — č, Praga. Prosimo za Vaš naslov.

MALI OGLASI

za tristočno petit-vrstu 15 v,
za plačujoče naročnike lista
10 vin.

Oglasi.

Za vsebino oglasov uredništvo ne prevzema nikake odgovornosti.

MALI OGLASI

za tristočno petit-vrstu 15 v,
za plačujoče naročnike lista
10 vin.

Dr. ED. VOLČIČ v Novem mestu (Kranjsko),

je uredil ter dobivajo se pri njem in pri vseh knjigotržcih naslednje pravne knjige:

1. **Civilnopravni zakoni** (IV. zv. Pravnikove zbirke) z obširnimi slovenskim in hrvaškim stvarnim kazalom, obsegajoči XII. in 909 strani. 1906. V platno vez. knjiga K 8.—
2. **Odvetniška tarifa**; določila o rabi hrvaškega in slovenskega jezika pred sodišči; sodne pristojbine, s stvarnim kazalom, (20 tabel). 1906. Broširano . . . . . K 1.—80
3. **Zakoni o javnih knjigah**, zemljiških itd. (V. zv. Pravnikove zbirke) z vsemi predpisi, ki so z njimi v zvezi, s stvarnim kazalom v hrvaškem in slovenskem jeziku, z vzorci knjižnih prošelj in vpisov. 1908. Knjiga v 2 delih, skup 618 strani. Mehko vezana knjiga . . . . . K 5.—60 popolno v platno vezana . . . . . K 6.—

- Ponatisi iz knjige pod točko 3.:
4. **Vzglede predlogov, sklepov in vpisov** za zemljiško knjigo; dotična kolkovna in vpisna . . . Broš. 1 K
  5. **Kolkovna in vpisna** pri zemljiški knjigi. Tabela na močnem papirju, obsek za na steno . . . . . 60 h.
- Dalje od „Poljudne pravne knjižnice“, ki jo izdaja društvo „Pravnik“:**
- Zvezek I. **Zakon o dovoljevanju poti za silo**, s pojasnili in vzorci prošnje. 1907. Mehko vezano K —40
- Zvezek II. in III. **Predpisi o železniških in rudniških knjigah**. 1908. Cena mehko vezani knjižici . . . K —80

- Zvezek IV. in V. **Pristojbinske olajšave ob konverziji terjatev**. 1908. Knjiga potrebna posebno posojilnicam in denarnim zavodom sploh. Mehko vezana knjiga K —80
- Zvezek VI.—X. **Predpisi o razdelbi in uredbi ter o zlozbi zemljišč**. 1908. Mehko vezano . . . . . K 2.—
- Pripravlja se: Zvezek XI. in XII. **Prepisi o poljski okvari**. 1908. Mehko vezano . . . . . K —80
- Ako ni dogovorjeno drugače, se pošiljajo knjige s pošto proti poštnemu povzetju, tako, da se k navedenim cenam priračunijo le resnični in poštni izdatki; pri naročilih do 2 K je najceneje, ako se pošlje naprej kupnina in 10 vin., poštnine v gotovini zli poštih znamkah.

Prima bravšvajgske klobase

kila 1 K 40 v.

in vse najfinejše dunajske vrste klobas in salam

pošilja po poštnem povzetju **Jože Mauersperger** Dunaj XVIII/I
Währingerstr. 77.

!! Pozor !!

Ker se preselim tekom dveh mescev s svojo trgovino = ter prodajam zaradi prevelike zaloge vse blago =
po tovarniških cenah,
opozarjam slavno občinstvo kakor tudi trgovce na
= ta ugodni nakup. =

Peter Šterk, Vinica.

2 mizarska pomočnika in 1 učenca

sprejme

Mikulič Rudolf,
mizar na Vinici.

Peč se vam nikdar ne podere

če jo kupite v moji zalogi.

FRAN PILETIČ, Gradac. Izdelovanje in zaloga
peči vseh velikosti in slogov
kmečke in visoke, seceljon itd.

Kolarskega učenca

išče

Fran Šober

kolar v Kloštru pri Gradacu.

Učenec mora biti star 14 let, precej krepke rasti in poštenih staršev.

Okrajnega zastopnika za Belo Krajino

s sedežem v Gradacu

išče zavarovalnica proti ognju

s konkurenčnimi tarifi (ceniki).

Ponudbe pod: „Plača in provizija“ na administracijo „Belokranjca“.

Rudolf Mikulič

mizar na Vinici mizar

izdeluje vsa mizarska dela po nizki ceni
in priporoča svojo veliko zalogo suhe robe.

Podpisani se priporočam slavnemu občinstvu za vsa v mojo stroko spadajoča dela, katera se izvršujejo dobro in trpežno po primerno nizki ceni.

mizar **JOSIP JUDNIČ** mizar

•• Stranska vas — Semič. ••

Mizarskega pomočnika in učenca

sprejme

Josip Judnič, mizarski mojster
Stranska vas pri Semiču.

Kmetiska

hranilnica in posojilnica
v Gradcu, Bela Krajina.

Hranilne vloge obrestuje po 4 1/2 %.

Posojila na poroštvo po 5 1/2 %.

Hranilne vloge sprejema od vsakogar. Posojila daje le svojim članom; člani morejo biti le prebivalci občin Gradac, Griblje, Podzemelj in Vinji dol.